

Briuselis, 2018 12 13
COM(2018) 824 final

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

**dėl doko mokesčio taikymo Prancūzijos atokiausiuose regionuose tvarkos
(pateikta Komisijos pagal 2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimo Nr. 940/2014/ES 3
straipsnį)**

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI

dėl doko mokesčio taikymo Prancūzijos atokiausiuose regionuose tvarkos

1. PAGRINDINIAI FAKTAI

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) nuostatas, taikomas atokiausiems Sąjungos regionams, kuriems priklauso du Prancūzijos užjūrio departamentai bei regionai – Reunjonas ir Gvadelupa, dvi teritorinės bendrijos – Martinika ir Gviana, taip pat Majoto departamentas (toliau – Prancūzijos atokiausi regionai), iš esmės neleidžiama skirtingai apmokestinti vietinės kilmės atokiausių regionų produktų ir žemyninės Prancūzijos ar kitų valstybių narių kilmės produktų. Vis dėlto dėl nuolatinių sunkumų, kurie daro neigiamą poveikį atokiausių regionų socialinei ir ekonominei padėčiai, SESV 349 straipsnyje numatyta galimybė šiems regionams nustatyti konkrečias priemones.

Doko mokestis yra vienas iš seniausių Prancūzijos mokesčių sistemos mokesčių ir seniausias Prancūzijos atokiausiuose regionuose taikomas mokestis. Šis šiuo metu tik Prancūzijos atokiausiuose regionuose galiojantis mokestis taikomas importuojamoms prekėms, nepriklausomai nuo prekių kilmės šalies, taip pat prekių pristatymui, kurį atlygintinai vykdo gamybos srityje veikiantys asmenys¹.

Doko mokestį sudaro du atskiri mokesčiai: doko mokestis ir regioninis doko mokestis².

Doko mokesčio dydis nustatomas regioninių tarybų (Gvadelupoje ir Reunjone), teritorinių bendrijų (Gvianoje ir Martinikoje) arba departamento tarybos (Majote) nutarimais. Šis mokestis kiekvienam Prancūzijos atokiausiam regionui nustatomas atskirai.

Iš doko mokesčio gautos pajamos skiriamos į teritorinių bendrijų (komunų, departamento, regiono) biudžetą, o esant tam tikroms sąlygoms – į regioninį plėtros ir darbo vietų kūrimo fondą.

2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimu Nr. 940/2014/ES Prancūzijai leidžiama iki 2020 m. gruodžio 31 d. tam tikriems vietoje gaminamiems produktams doko mokesčio netaikyti visai arba jį taikyti sumažintą. Minėto sprendimo priede pateiktas produktų, kuriems galima taikyti mažesnę mokestį arba visai jo netaikyti, sąrašas. Vietoje gaminamiems ir kitiems produktams taikomo mokesčio tarifo skirtumas, priklausomai nuo produktų, negali būti didesnis nei 10, 20 ar 30 procentinių punktų.

2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendime nurodytos priežastys, dėl kurių buvo priimtos konkrečios priemonės: atokumas, išorinė priklausomybė nuo žaliavų ir energijos išteklių, būtinybė kaupti didesnes atsargas, maža vietos rinka, žemas eksporto lygis ir t. t. Dėl visų šių sunkumų didėja gamybos sąnaudos, todėl išauga vietoje gaminamų produktų savikaina; šie produktai, netaikant konkrečių priemonių, būtų mažiau konkurencingi, palyginti su iš kitur įvežamais produktais, netgi atsižvelgiant į pristatymo į Prancūzijos atokiausius regionus išlaidas. Taigi išlaikyti gamybą vietoje taptų sunkiau. Todėl, siekiant sustiprinti vietos pramonę, 2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendime nustatytos konkrečios priemonės.

2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimo 3 straipsnyje nustatyta, kad Prancūzijos valdžios institucijos iki 2017 m. gruodžio 31 d. pateikia Komisijai ataskaitą dėl tame sprendime nurodytos

¹ Gamyba – tai materialaus kilnojamojo turto gamyba, perdirbimas ir atnaujinimas. Taigi paslaugų teikimui šis mokestis netaikomas.

² Papildomas doko mokestis, kurio dydis šiuo metu negali viršyti 5 %.

apmokestinimo tvarkos taikymo, kad būtų galima įvertinti taikytų priemonių poveikį ir jų indėlį išlaikant, skatinant ir plėtojant vietos ekonominės veiklos rūšis, atsižvelgiant į atokiausiems regionams kylančius sunkumus. Vadovaudamasi minėta ataskaita Komisija teikia Tarybai ataskaitą, į kurią įtraukiama išsami ekonominė ir socialinė analizė ir, jei reikia, pasiūlymas pritaikyti 2014 m. gruodžio 17 d. sprendimo nuostatas.

2018 m. vasario 12 d. Prancūzijos valdžios institucijos pateikė Komisijai tokią ataskaitą. Konkrečios kiekvieno Prancūzijos atokiausio regiono vertinimo ataskaitos kartu su prašymais pritaikyti produktų, kuriems gali būti taikoma skirtingo apmokestinimo tvarka, sąrašą pateiktos atitinkamai 2018 m. kovo 15 d. dėl Gvianos, Martinikos ir Gvadelupos, 2018 m. birželio 4 d. dėl Reunjono ir 2018 m. rugpjūčio 28 d. dėl Majoto (be prašymo atnaujinti sąrašą). Prašymuose atnaujinti produktų sąrašus nurodyta maždaug 90 produktų. Šiuose prašymuose iš esmės prašoma į sąrašus įtraukti naujų produktų ir perkelti į kitą sąrašą jau įtrauktus produktus siekiant pritaikyti didesnę apmokestinimo skirtumą.

2. SVARBIAUSIA PRANCŪZIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ATASKAITOSE PATEIKTA INFORMACIJA

2.1. 2018 m. vasario 12 d. ataskaita

2018 m. vasario 12 d. ataskaitoje pateiktas bendras visų Prancūzijos atokiausių regionų statistinis makroekonominis tyrimas, grindžiamas suvestiniais kiekvieno sektoriaus duomenimis. Joje nepateikiama jokios informacijos apie produktų kategorijas, kurioms taikomas skirtingas apmokestinimas.

Ataskaitoje aprašyta doko mokesčio priemonė ir pateikiami tam tikri duomenys, susiję su Prancūzijos atokiausių regionų makroekonominėmis prognozėmis, taip pat sąrašas įmonių, kurioms taikomas skirtingas doko mokestis. Šioje ataskaitoje visų pirma nurodyta, kad doko mokesčiu apmokestintų 665 įmonių prekių gamyba siekia 5,6 mlrd. EUR.

Be to, ataskaitoje analizuojamas vietos įmonių apmokestinimo doko mokesčiu ribos, kuri 2014 m. nuo 550 000 EUR sumažėjo iki 300 000 EUR, sumažinimo poveikis. Manoma, kad šios priemonės poveikis yra labiau neigiamas, atsižvelgiant į su priemone susijusią administracinę našlą, labai mažą mokestinių pajamų didėjimą ir neigiamą poveikį.

Svarbiausios ataskaitos išvados:

a) kalbant apie doko mokesčio priemonės ekonominį poveikį Prancūzijos atokiausių regionų ekonominei plėtrai, ataskaitoje nurodoma, kad šis poveikis labiau juntamas kalbant apie darbo vietų išsaugojimą, o ne kūrimą ar vietos gamybos sektorių plėtojimą ir tęstinumą.

Ataskaitoje pabrėžiama, kad pagal doko mokesčio tvarką suteiktos mokesčių lengvatos labai prisideda prie Prancūzijos atokiausių regionų BVP. Remiantis atliktais vertinimais, bendras doko mokesčio svoris siekia 3,3 % visų penkių Prancūzijos atokiausių regionų BVP. Apibendrinant, skirtumai tarp regionų yra pernelyg maži, kad iš jų būtų galima daryti išvadas apie realius geografinius skirtumus;

b) kalbant apie Prancūzijos atokiausių regionų sunkumus, susijusius su papildomomis sąnaudomis, kurias patiria Prancūzijos atokiausiuose regionuose įsikūrusios įmonės, ataskaitoje primenama, kad šie sunkumai susiję ir su gamtiniais šių regionų ypatumais, t. y. jų dydžiu, pasiekiamumu ir klimato sąlygomis, ir su menka įmonių integracija į savo regiono aplinką. Ataskaitoje nustatyta, kad yra du pagrindiniai vietos įmones slegiančių

papildomų sąnaudų šaltiniai: išlaidų darbuotojams ir apyvartos santykis ir žaliavų pirkimas, kiti pirkimai bei išorinės sąnaudos.

Prancūzijos atokiausiuose regionuose patiriamos papildomos sąnaudos, apskaičiuotos atsižvelgiant į finansinių išlaidų ir įmonės pajamų santykį eurai, siekia 1,8 mln. EUR papildomų finansinių išlaidų kiekvienai įmonei, t. y. iš viso 1,2 mlrd. EUR. Šis skaičius nėra didelis, nes apskaičiuojant nebuvo atsižvelgta į tai, kad vietos įmonės neturi galimybės plėtoti masto ekonomijos;

c) galiausiai, kalbant apie doko mokesčio poveikį vietos įmonėms, ataskaitoje apgailestaujama, kad nėra duomenų apie įvairiais metais taikytą skirtingą doko mokestį, todėl neįmanoma atlikti įmonių veiklos rezultatų pokyčio analizės. Atlikta tik viena poveikio įmonių 2015 m. veiklos rezultatams analizė. Remiantis šia analize, nenustatyta jokie didelio vietos įmonių, kurioms taikytas skirtingas doko mokestis, ir įmonių, kurioms šis mokestis netaikytas, apyvartos ar ekonominio rentabilumo skirtumo. Todėl doko mokestis atitinka nustatytus tikslus, t. y. suteikia konkrečiuose sektoriuose veikiančioms vietos įmonėms galimybę pasiekti panašių veiklos rezultatų, kokius pasiekia šia priemone nesinaudojančios įmonės, nepaisant patiriamų *a priori* didesnių papildomų sąnaudų, susijusių su atokia regiono padėtimi. Tai, kad priemone pasinaudojusios įmonės nepasiekė geresnių veiklos rezultatų, taip pat rodo, jog kompensacija nebuvo per didelė.

2.2. Konkrečios Prancūzijos atokiausių regionų ataskaitos

Vasario 12 d. ataskaita buvo nepakankamos apimties, todėl ji buvo papildyta kiekvieno Prancūzijos atokiausio regiono **konkrečiomis ataskaitomis**. Šiose ataskaitose Martinikos, Gvadelupos, Gvianos, Reunjono ir Majoto teritorinės bendrijos įvertino doko mokesčio priemonę. Šiose papildomose ataskaitose pristatomi regiono socialiniai ir ekonominiai pokyčiai 2014–2016 m. Iš šio pristatymo matyti, kad tarp Prancūzijos atokiausių regionų yra didelių skirtumų. Reunjone susiklostė geriausios sąlygos – šioje teritorijoje nuo 2014 m. pastebimas spartus ekonomikos atsigavimas (augimas daugiau nei 3 % per metus), gerokai sumažėjęs nedarbas ir nedidelis kainų kitimas. Tačiau Gvadelupos ir Gvianos ekonomika ir toliau išlieka silpna, nedarbo lygis yra nuolat aukštas ar net didėja. Martinikos rodikliai iš esmės yra teigiami, visų pirma pagerėjo padėtis darbo rinkoje. Dėl Majote įvykusių institucinių pokyčių (paskelbtas departamentu Majotas įgijo atokiausio regiono statusą), šio regiono ekonomika atsidūrė laukimo etape, o nedarbo lygis pasiekė 27,1 %.

Pristatyme taip pat nurodyta, kad panaši padėtis susidarė kainų kitimo ir išorės prekybos srityse. Nors kainos šiuose Prancūzijos atokiausiuose regionuose 2014–2016 m. kito nedaug, jos vis tiek išlieka gerokai aukštesnės negu žemyninėje Prancūzijoje (7–12 % pagal Fišerio rodiklį³). Vis dėlto šis skirtumas visuose Prancūzijos atokiausiuose regionuose sumažėjo, palyginti su 2010 m. (12–14 %).

Kalbant apie išorės prekybą, iš šių ataskaitų matyti, kad Prancūzijos atokiausi regionai vis dar labai priklausomi nuo importo, kuris sudaro daugiau nei 30 % jų BVP ir dėl kurio susidarė didžiulis šių regionų prekybos deficitas. Importas (išskyrus naftos produktų) 2014–2016 m. visuose Prancūzijos atokiausiuose regionuose šiek tiek augo.

Sąraše nurodytų produktų vietos gamybos pokyčių 2014–2016 m. analizė atskleidžia gana prieštaringą padėtį, nes vietos gamyba Prancūzijos atokiausiuose regionuose iš esmės augo

³ Šiuo atveju Fišerio rodiklis atitinka geometrinį A (Prancūzijos atokiausių regionų ir žemyninės Prancūzijos kainų skirtumas) ir atvirkštinio B (žemyninės Prancūzijos ir Prancūzijos atokiausių regionų kainų skirtumas) vidurkį, t. y. A ir B santykio kvadratinę šaknį.

(išskyrus Gvadelupą, kurioje nustatytas 6,9 % mažėjimas), tačiau vietos gamybos dalis, palyginti su bendru vartojimu Prancūzijos atokiausiuose regionuose, sumažėjo (išskyrus Martiniką, kurioje nustatytas 9,8 % augimas).

Šiose ataskaitose taip pat pateikiamos apmokestinimo lygio ir skirtumo pagal sektorius analizės. Iš šių analizių visų pirma matyti, kad Prancūzijos atokiausiuose regionuose taikomas vidutinis svertinis apmokestinimo skirtumas svyruoja nuo 14 % (Reunjone) iki 18 % (Martinikoje ir Gvadelupoje).

Be to, ataskaitose pateikiama Prancūzijos atokiausių regionų ekonomikos pokyčių analizė pagal sektorius, atsižvelgiant į tai, kokia skirtingo apmokestinimo politika taikoma, o kalbant apie Gvadelupą ir Martiniką pateikiama išsami naujausia informacija apie vietos įmonių patirtas papildomas sąnaudas.

Martinikos, Gvadelupos, Gvianos ir Reunjono teritorinių bendrijų ataskaitose taip pat nurodomos priežastys, kuriomis grindžiami prašymai pritaikyti produktų, kuriems gali būti taikomas skirtingas apmokestinimas, sąrašą.

Be to, Prancūzijos atokiausi regionai apgailestauja dėl smulkesnės sąrašo nurodytų produktų nomenklatūros (pereita prie KN8 ir net KN10 lygio), nes dėl jos įmonėms sudėtinga tinkamai identifikuoti savo gaminius. Šie regionai taip pat apgailestauja dėl apmokestinimo ribos sumažinimo iki 300 000 EUR, dėl kurio šių teritorijų pajamos nepadidėjo. Dėl šių dviejų priemonių padidėjo įmonėms tenkanti administracinė našta. Prancūzijos atokiausi regionai norėtų, kad būtų sukurta skirtingo apmokestinimo dydžio reguliaraus atnaujinimo priemonė, kuri padėtų investuotojams susidaryti bendrą vaizdą, taip pat leistų prisitaikyti prie rinkos pokyčių ir vietos ekonomikos tinklo. Šie prašymai turėtų būti analizuojami nagrinėjant prašymą atnaujinti priemonės taikymą.

2018 m. kovo 27 d., balandžio 14 d., gegužės 16 d. ir liepos 4 d. laiškuose Prancūzijos valdžios institucijų paprašyta pateikti patvirtinamuosius dokumentus ir papildomos informacijos, kad būtų galima įvertinti realų skirtingo apmokestinimo poveikį Prancūzijos atokiausių regionų veiklai. Be to, Prancūzijos valdžios institucijų paprašyta pateikti ataskaitą apie apmokestinimo tvarkos poveikį, susijusį su vietos veiklos išsaugojimu arba skatinimu ir prekybos sąlygomis kiekviename Prancūzijos atokiausiame regione ir dėl kiekvienos produktų, kuriems atitinkamame atokiausiame regione taikomas skirtingas apmokestinimas doko mokesčiu, kategorijos.

Prancūzijos valdžios institucijos Komisijai palaipsniui pateikė išsamios informacijos apie importuojamas ir vietos prekes, kurioms taikomas skirtingas apmokestinimas, taip pat įvairių patikslinimų.

3. KOMISIJOS ATLIKTA PRIEMONĖS ANALIZĖ

Atsižvelgiant į Prancūzijos valdžios institucijų ataskaitos pateikimo datą (2018 m. vasario–kovo mėn.), sudėtinga nagrinėti skirtingo apmokestinimo, taikyto pagal 2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimą, ilgalaikį poveikį, juo labiau, kad naujoji tvarka pradėta taikyti tik 2015 m. liepos mėn.

Be to, Majote neseniai pritaikyta tvarka sutapo su saloje vyraujančiomis maisto nuotaikomis, todėl Prancūzijos valdžios institucijos negalėjo užtikrinti pakankamo duomenų stabilumo ir patikimumo lygio.

Kadangi Komisija gali naudotis tik Prancūzijos pateikta informacija ir neturi kitų galimybių surinkti daugiau informacijos, Komisijos ataskaita pagrįsta ta informacija, kurią ji gavo iš Prancūzijos valdžios institucijų. Iš tos informacijos galima daryti toliau pateikiamas išvadas.

3.1. Prancūzijos atokiausi regionai ir toliau patiria sunkumų

Pirmojoje ataskaitoje Prancūzijos valdžios institucijos atkreipė dėmesį į papildomų sąnaudų, kurias dėl sunkumų patiria Prancūzijos atokiausiuose regionuose įsteigtos įmonės, šaltinius. Šios teritorijos iš tiesų susiduria su dideliais sunkumais, susijusiais su jų dydžiu, prieinamumu ir klimato sąlygomis. Šie struktūrinio pobūdžio sunkumai yra dviejų kategorijų:

- išoriniai sunkumai, pvz., atokumas, dvigubas izoliuotumas, mažas plotas, sudėtinga teritorijos morfologija, nepalankus klimatas, didelė gamtinių pavojų rizika;
- vidiniai sunkumai: riboti gamybos veiksniai, ribota žmogiškojo kapitalo plėtra, ekonominė priklausomybė nuo nedidelio skaičiaus veiklos rūšių, maža vidaus rinka, integracijos į regioninę aplinką stoka, kliūtys patekti į rinką.

Vietos gamyba patiria didelių papildomų sąnaudų, kurios buvo nustatytos ir apskaičiuotos makroekonominio lygmeniu. Tai papildomos sąnaudos, susijusios su atlyginimo skirtumais, tiekimu ir logistika, pernelyg dideliais įrenginiais, jų eksploatavimu ir priežiūra, maža vidaus rinka, dėl kurios neįmanoma plėtoti masto ekonomijos. Šios papildomos sąnaudos taip pat susijusios su produktų pateikimu rinkai ir platinimu, žemės naudojimu, statyba ir finansavimu.

Dėl šių papildomų sąnaudų visuose Prancūzijos atokiausiuose regionuose susidaro didelis prekybos balanso deficitas.

Be to, išlieka sunkumai, dėl kurių priimta 2014 m. priemonė, ir visos jų pasekmės, susijusios su galimomis vietos gamybos srityje patiriamomis papildomomis sąnaudomis.

3.2. Produktų skirtingo apmokestinimo doko mokesčiu pasekmės

3.2.1. Doko mokesčio poveikis produktų, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas, kainoms

Iš pateiktos informacijos negalima daryti išvados apie doko mokesčio poveikį bendram produktų, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas, kainų lygiui.

Vis dėlto iš pateiktos informacijos matyti, kad doko mokestis daro bendrą poveikį kainų lygiui, nes Prancūzijos atokiausiuose regionuose, kuriuose taikomas mažiausias apmokestinimas (Reunjonas) ir nustatytų produktų skaičius yra mažiausias (Majotas), kainų skirtumas, palyginti su žemynine Prancūzija, yra mažiausias.

Kalbant apie 2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimu padarytus pakeitimus, makroekonominė kainų analizė, pagrįsta vartotojų kainų indeksu, patvirtina, kad kainų pokytis 2014–2016 m. Prancūzijos atokiausiuose regionuose buvo labai nedidelis. Analizė taip pat atskleidžia, kad, palyginti su 2010 m., visų Prancūzijos atokiausių regionų ir žemyninės Prancūzijos kainų skirtumas sumažėjo. Šis pokytis rodo, jog vietos valdžios institucijos skirtingą apmokestinimą taikė proporcingai, kad nepaveiktų vietos gyventojų perkamosios galios.

Taigi iš šių detalių matyti, kad neseniai atliktas produktų, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas, sąrašo pritaikymas turėjo nedidelį poveikį Prancūzijos atokiausių regionų kainoms.

3.2.2. Doko mokesčio poveikis Prancūzijos atokiausių regionų ekonomikos plėtrai

Gauta tik fragmentiška informacija apie skirtingo apmokestinimo poveikį augimui ir darbo vietų kūrimui kiekviename nagrinėjamame sektoriuje per nagrinėjamą laikotarpį (2014–2017 m.), nes dažnai tokia informacija vis dar neprieinama.

Duomenis apie augimą, darbo vietas ir įmones sudėtinga susieti su duomenimis apie produktus, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas. Aptariamuose sektoriuose veikiančios įmonės iš tiesų dažniausiai parduoda ir produktus, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas, ir produktus, kuriems toks apmokestinimas netaikomas.

Vis dėlto doko mokesčio poveikis ekonomikos plėtrai yra pastebimas. Šis poveikis labiau susijęs su darbo vietų išlaikymu, o ne vietos gamybos srautų kūrimu, plėtra ir užtikrinimu. Doko mokestis krizės paliestuose sektoriuose, tokiuose kaip statyba, viešieji darbai ir pan., leido išsaugoti darbo vietas. Prancūzijos atokiausi regionai dėl savo mažos rinkos yra labai jautrūs atskiroms prekių importo už gerokai mažesnę negu rinkos kainą operacijoms. Be to, atsižvelgiant į šių regionų patiriamas papildomas sąnaudas, vietos įmonės turi menkas galimybes atsigręžti į eksporto rinkas.

Doko mokestis taip pat sudarė galimybę įvairinti gamybą, visų pirma žemės ūkio maisto produktų (Gvadelupoje – prieskoniai, kava, džemai ir pan.), ir atrasti plėtros nišų (Reunjone – vaisių sultys, krocketai, akinių lęšiai ir pan.). Be to, šis mokestis tapo esmine pagalba šių regionų vietos gamybai, nes buvo galima atlikti augimą skatinančias investicijas.

Taigi doko mokestis turi teigiamą poveikį Prancūzijos atokiausių regionų ekonominei veiklai. Bendras doko mokesčio svoris (pajamos + mokesčio sumažinimas vietos gamybai) 2016 m. Prancūzijos atokiausiuose regionuose sudarė 3,3 % BVP (nuo 2,6 % Reunjone iki 5 % Majote). Be to, pajamos iš doko mokesčio sudaro 40–50 % Prancūzijos atokiausių regionų teritorinių bendrųjų pajamų. Dalis šių pajamų skiriama regioniniam plėtros ir darbo vietų kūrimo fondui (FRPE), kurio tikslas – palengvinti įmonių steigimą ir darbo vietų kūrimą gamybos sektoriuje arba padidinti įmonių plėtros galimybes prisidedant prie reikalingos infrastruktūros įgyvendinimo. Dėl šių priežasčių produktų, kuriems taikomi skirtingi mokesčiai, vietos gamyba daugelyje Prancūzijos atokiausių regionų (išskyrus Gvadelupą) bendrai išaugo. Ši gamyba, nors yra labiau susijusi su papildomomis sąnaudomis, iš esmės pasiekė tokį pat rezultatų lygį kaip ir kitose gamybos srityse.

Iš to galima daryti išvadą, kad doko mokestis daro nemažą poveikį Prancūzijos atokiausių regionų ekonominei plėtrai.

3.2.3. Doko mokesčio poveikis prekybos balansui

Nors prekybos deficitas Prancūzijos atokiausiuose regionuose 3 % sumažėjo, jis vis dar yra labai didelis. Vietos gamyba ir eksportas palaipsniui augo, bet visuose Prancūzijos atokiausiuose regionuose didėjo ir importas (išskyrus angliavandenilių). Daugiausia prekių vis dar importuojama iš Prancūzijos ir kitų Europos Sąjungos šalių (2016 m. Reunjone importas sudarė 75 %, Martinikoje 85 %, Gvadelupoje 74 %, Gvianoje 71 %). Produktų importas iš Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių nėra didelis. Be to, iš šių šalių įvežamų produktų (daugiausia naftos produktų) skaičius yra ribotas.

Kalbant apie produktus, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas, importas ir toliau augo.

Tai rodo, kad doko mokesčio priemonė nepakenkė šių teritorijų išorės prekybai ir leido išvengti galimo prekybos balanso sutrikdymo.

3.3. Priemonė vis dar yra reikalinga ir išlieka proporcinga

Doko mokesčio tvarka vis dar reikalinga, nes išliko tokios pat sąlygos (visų pirma papildomos gamybos sąnaudos), dėl kurių tam tikriems produktams pradėtas taikyti skirtingas apmokestinimas.

Komisija įsitikino, ar šios sąlygos tebėra aktualios. Šiuo tikslu Komisija išanalizavo rinkos dalių, kurias užima vietos produktai, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas doko mokesčiu, pokyčius, palyginti su į Prancūzijos atokiausius regionus importuojamais produktais, taip pat papildomų sąnaudų dydį, dėl kurio padidėja vietos produktų gynyji kaina.

Iš papildomų sąnaudų dydžio tyrimo paaiškėjo, kad šios sąnaudos iš esmės padidėjo. Vidutinis papildomų sąnaudų procentinis dydis Gvadelupoje nuo 26,7 % 2012 m. padidėjo iki 30,5 % 2015 m., o Martinikoje – nuo 29,7 % 2012 m. iki 32,3 % 2016 m.

Be to, taikydami skirtingą apmokestinimą, Prancūzijos atokiausi regionai nepermokėjo kompensacijos už vietos įmonėms tenkančias papildomas sąnaudas. Taikytas skirtingas apmokestinimas vidutiniškai kompensavo tik pusę šių papildomų sąnaudų, visų pirma Martinikoje (54 % 2016 m.) ir Gvadelupoje (40 % 2015 m.)⁴.

Taigi vietos įmonės slegiančios papildomos sąnaudos vis dar nemažėja, o tam tikriems produktams taikomas skirtingas apmokestinimas jas kompensuoja tik iš dalies.

Rinkos dalių pokyčio tyrimas, atliktas remiantis 2018 m. kovo mėn. perduotais duomenimis, leido konstatuoti, kad vietos gamyba Prancūzijos atokiausiuose regionuose iš esmės augo, tačiau importas didėjo dar labiau, todėl vietos produktų rinkos dalis, palyginti su bendru vartojimu Prancūzijos atokiausiuose regionuose, 2014–2016 m. sumažėjo.

Šiame makroekonominiam tyrime neatsižvelgiama į labai skirtingą padėtį. Yra produktų kategorijų, kuriose, nepaisant skirtingo apmokestinimo doko mokesčiu, vietos produktų užimama rinkos dalis vis dar maža arba labai maža. Kitose kategorijose skirtingas apmokestinimas doko mokesčiu sudaro galimybes vietos produktams užimti daugiau ar mažiau panašią rinkos dalį, kokią užima į Prancūzijos atokiausius regionus importuojami produktai. Abu šie atvejai pasitaiko dažniausiai.

Kitose produktų kategorijose pateikti rodikliai rodo, kad vietos produktai, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas, užima beveik visą rinką, todėl importuojamų produktų dalis yra labai maža. Esant tokiai situacijai, vietos produktai iš pirmo žvilgsnio atrodo konkurencingi, palyginti su į Prancūzijos atokiausius regionus įvežamais produktais. Tam tikrais atvejais tokia akivaizdi padėtis gali slėpti sumažėjusią pagal apimtį rinkos dalį⁵. Kitais atvejais skirtingas vietos gamybos apmokestinimas vis dėlto gali būti grindžiamas su šių produktų gamyba susijusiomis didelėmis papildomomis sąnaudomis, dėl kurių atsiranda dideli kainų skirtumai, palyginti su importuojamais produktais, ir kurios gali daryti neigiamą poveikį vietos pramonei⁶. Bet kuriuo atveju šiame etape sudėtinga galutinai išspręsti šį klausimą kalbant apie aptariamus produktus, nes ataskaitoje pateikti duomenys apima mažiau nei trejus metus. Klausimas turės būti išsamiai nagrinėjamas tuo atveju, jei Prancūzijos valdžios institucijos pateiks prašymą pratęsti skirtingo apmokestinimo tvarkos taikymą po 2020 m. gruodžio mėn.

4. REIKALINGI 2014 M. GRUODŽIO 17 D. TARYBOS SPRENDIMO PAKEITIMAI

2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimo 3 straipsnio paskutinėje pastraipoje nustatyta, kad prie Komisijos Tarybai teikiamos ataskaitos prireikus gali būti pridedamas pasiūlymas pritaikyti minėto sprendimo nuostatas. Būtent taip yra šiuo atveju.

⁴ Išsilaikiusios papildomos kiekvieno sąraše nurodyto produkto gamybos sąnaudos patikrintos atliekant apklausą.

⁵ Pvz., jogurtas Martinikoje ir Gvadelupoje.

⁶ Pvz., cemento ir cukranendrių.

2018 m. kovo 15 d. laišku Prancūzijos valdžios institucijos paprašė pritaikyti produktų, kuriems gali būti taikomas skirtingas apmokestinimas, sąrašą keturiems aptariamiems Prancūzijos atokiausiems regionams: Gvianai, Reunjonui, Martinikai ir Gvadelupai. 2018 m. spalio 26 d. pateiktas papildomas prašymas įtraukti naują produktą.

Pateiktuose prašymuose visų pirma prašoma į sąrašus įtraukti naujų produktų (50), taip pat perkelti produktus į sąrašą, kuriame nurodytiems produktams taikomas didesnis apmokestinimo skirtumas (28), arba išplėsti nurodytų produktų kategoriją (7), o keliuose prašymuose prašoma atnaujinti kodus (9 Gvianos produktai). Prašymai apima maždaug 10 % sąraše nurodytų produktų. Šiais prašymais siekiama atkurti įmonių konkurencingumą kompensuojant dalį vietos gamintojams tenkančių papildomų gamybos sąnaudų.

Remiantis Prancūzijos valdžios institucijų pateikta informacija, aptariami produktai 2016 m. sudarė 225 mln. EUR deklaruotos vietos gamybos, o importuoti produktai – panašiai, t. y. apie 212 mln. EUR. Šių produktų importas 2014–2016 m. padidėjo maždaug 5 %. Aptariamų produktų kategorijos labai įvairios.

Prašymai iš esmės pagrįsti didėjančiu produktų importu, padidėjusiomis papildomomis sąnaudomis, dėl kurių sumažėjo rinkos dalis, ir atsiradusiais naujais produktais.

Komisijos pasiūlyme numatoma produktų, kuriems gali būti taikomas skirtingas apmokestinimas, sąrašą keisti atsižvelgiant į Prancūzijos valdžios institucijų prašomus ir tinkamai pagrįstus pakeitimus.

Dėl produktų, kuriuos Prancūzijos valdžios institucijos prašė įtraukti į sąrašą arba perkelti į kitą sąrašą, Komisija įsitikino, ar produktai gaminami vietoje, ar importuojama daug prekių ir todėl gali kilti kliūčių išsaugoti vietos gamybą, ir ar dėl papildomų sąnaudų padidėja vietos produktų grynoji kaina, palyginti su importuojamais produktais, todėl sumažėja vietoje gaminamų produktų konkurencingumas.

Dėl vietos produktų, kurie užima beveik visą rinką ir dėl to importuojamų produktų rinkos dalis yra labai maža, Komisija įsitikino, ar vietos gamybai neišvengiamai gresia rimtas pavojus.

Kalbant apie žemės ūkio produktus, prašymai įtraukti produktus arba juos perkelti į kitą sąrašą pagrįsti vietos gamintojų noru įvairinti gamybą siekiant spręsti klimato keliamą riziką.

Įvairūs siūlomi 2014 m. gruodžio 17 d. Tarybos sprendimo pakeitimai išsamiai išdėstyti Tarybos sprendimo pasiūlyme, kuris pridedamas prie šios ataskaitos.

5. IŠVADA

Iš Prancūzijos valdžios institucijų pateiktos informacijos negalima susidaryti išsamaus vaizdo apie skirtingo doko mokesčio taikymo vietos produktams, palyginti su iš išorės įvežamais produktais, poveikį Prancūzijos atokiausių regionų vietos gamybai ekonominiu ir socialiniu lygmenimis.

Vis dėlto reikia atkreipti dėmesį į tai, kad padaryta nemaža pažanga šios priemonės įgyvendinimo stebėsenos ir pateikiamos informacijos kokybės srityje.

Iš pateiktos informacijos galima nustatyti, kad skirtingo apmokestinimo doko mokesčiu tvarka leido išlaikyti daugelio aptariamų produktų gamybą vietoje ir užimti didesnę ar mažesnę vietos rinkos dalį. Atsižvelgiant į vietos įmonių patiriamus sunkumus, akivaizdu, kad be skirtingo apmokestinimo vietos gamybos veikla daugeliu atvejų nebūtų išlikusi, o tai turėtų neigiamų ekonominių ir socialinių pasekmių.

Be to, iš pateiktos informacijos matyti, kad priemonės poveikis konkurencijai, prekybai ir kainoms labai mažas.

Vadinasi, priemonė yra reikalinga ir proporcinga. Priemonė itin svarbi siekiant išsaugoti vietos gamybos veiklą Prancūzijos atokiausiuose regionuose, kur nedarbas (ypač jaunimo) yra didžiausias Europoje.

Be to, tam tikri sektoriai yra labai nepatvarūs ir jautrūs ekonominiams pokyčiams⁷, todėl prieš pasibaigiant 2014 m. Tarybos sprendime nustatytam laikotarpiui būtina pritaikyti produktų, kuriems gali būti taikomas skirtingas apmokestinimas, sąrašą.

⁷ Smarkus kainų kritimas, rinkos nuosmukis, atskiros produktų importo už daug žemesnę negu rinkos kainą operacijos ir pan.

Turinys

KOMISIJOS ATASKAITA TARYBAI DĖL DOKO MOKESČIO TAIKymo PRANCŪZIJOS ATOKIAUSIUOSE REGIONUOSE TVARKOS.....	1
1. PAGRINDINIAI FAKTAI.....	1
2. SVARBIAUSIA PRANCŪZIJOS VALDŽIOS INSTITUCIJŲ ATASKAITOSE PATEIKTA INFORMACIJA.....	2
2.1. 2018 m. vasario 12 d. ataskaita.....	2
2.2. Konkrečios Prancūzijos atokiausių regionų ataskaitos	3
3. KOMISIJOS ATLIKTA PRIEMONĖS ANALIZĖ	4
3.1. Prancūzijos atokiausi regionai ir toliau patiria sunkumų	5
3.2. Produktų skirtingo apmokestinimo doko mokesčiu pasekmės.....	5
3.2.1. Doko mokesčio poveikis produktų, kuriems taikomas skirtingas apmokestinimas, kainoms	5
3.2.2. Doko mokesčio poveikis Prancūzijos atokiausių regionų ekonomikos plėtrai	5
3.2.3. Doko mokesčio poveikis prekybos balansui	6
3.3. Priemonė vis dar yra reikalinga ir išlieka proporcinga	6
4. REIKALINGI 2014 M. GRUODŽIO 17 D. TARYBOS SPRENDIMO PAKEITIMAI.....	7
5. IŠVADA.....	8